

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

GELECEĞİN KAN BAĐIŐIŐILARININ KILAVUZ KİTABI İLKOKUL

Geleceğin Kan Bağışçılarının Kazanımı
için Teknik Destek Projesi

Giriş

Kan “tek kaynağı insan olan alternatifi bulunmayan biyolojik bir madde” olarak kabul görmektedir.

Tüm gelişmiş teknik olanaklara karşın tedavide kanın yerini alabilecek bir madde henüz bulunmamaktadır.

Güvenli kanın gönüllü, karşılıksız ve düzenli kan bağışçılarından temin edilebileceği kanıtlanmış bir gerçektir. Ancak son yıllarda tüm dünyada kan bağış konusunda ciddi zorluklar ile karşılaşmaktadır. Bunda birçok farklı sebep rol oynamakla birlikte “bireysellik” kavramının yaygınlaşması ve yanlış yorumlanması sebeplerin başında gelmektedir. Birey–toplum ilişkisinin sağlıklı kurulabilmesinde karşılıklı sorumlulukların çok iyi belirlenmesi ve bireylere benimsetilmesi gereklidir. Kan bağış kulüpleri, bu alanda faaliyet gösterecek olup toplumun en küçük birimlerinden biri olan okullarda gönüllü, karşılıksız ve düzenli kan bağışının öneminin benimsenmesine yönelik çalışmalarda bulunacaktır. Böylece geleceğin erişkinlerinin ‘GÖNÜLLÜ KAN BAĞIŞI VE ÖNEMİ’ konusundaki farkındalıkları gelişecektir.

Ayrıca, kan bağışının süreklilik kazanması için de okullarda kurulan “Kan Bağış Kulüpleri” yaşamsal öneme sahiptir. Zira Kan Bağış Kulüpleri proje çalışma takvimi içindeki etkinliklerin yanı sıra benzer çalışmaların gelecekte de sürdürülmesinde en temel etmen olacaktır.

Bu nedenle kulübün mevzuata uygun sıklıkta ve şekilde toplanması önemlidir.

Amaç

Öğrencileri “Gönüllü, Karşılıksız ve Düzenli Kan Bağışı” konusunda bilinçlendirirken okullarda kurulacak olan Kan Bağışı Kulüplerinin sürdürülebilirliklerini sağlamaktır.

Dayanak

Millî Eğitimi Bakanlığı İlköğretim (Temel Eğitim) ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği; Resmî Gazete 13.1.2005 / 25699 Tebliğler Dergisi Şubat 2005 / 2569.

İlke

1. Kanın insan yaşamındaki yeri ve önemi
2. Kan bağışının önemi ve kan bağışı hakkında bilgi
3. Toplumsal sorumluluğun ne olduğu, önemi ve kan bağışı ile ilgisi

Beklenen Sonuç

İlkokul öğrencilerinde kan, kan bağışı, kan bağışçısı, toplumsal sorumluluk gibi kavramların oluşması.

Etkinlikler

- Kan, kan bağıışı, kan bağıışçısı, Türk Kızılayı vb. kavramların vurgulanması için Kan Bağıışı uygulaması videodan gözlemlenebilir.
- Okul düzeyinde “Kan Bağıışçısı” konulu kompozisyon, resim, röportaj, gezi izlenimi vb. yarışmalar düzenlenebilir.
- Okul Aile Birliğı’nden gönüllü veliler belirlenerek konu diğer velilerle de paylaşılabilir (e-mail, Facebook vb.). Yılda en az bir kez (tercihen iki kez) Türk Kızılayı ile iş birliğı halinde Kan Bağıış Organizasyonu düzenlenebilir ve bu aktivitelerde Kan Bağıış Kulübü öğrencileri aktif yer alabilirler.
- Deneyimlerini okulun web sitesi üzerinden ülkemizdeki diğer ilkokullarla paylaşabilirler.

Ölçme Değerlendirme

- Kulübe ilk geldiklerinde öğrencilere neden bu kulübü seçtiklerini, neler öğrenmeyi ve neler yapmayı düşündüklerini içeren kısa bir kompozisyon yazdırılarak öğrencilerin farkındalık düzeyi ve beklentileri kayıt altına alınmalıdır.
- Bu veriler öğretmen ve velilerin yönlendirmesi ile “Yıllık Çalışma Planı”nın temelini oluşturmalıdır.
- Her eğitim-öğretim yılı sonunda öğrencilere 1 yıllık çalışmalarını ile ilgili olarak neler öğrendikleri, neler yaptıkları, elde ettikleri kazanımlar, izlenimleri, beklentileri ve bunların gerçekleşme düzeyi, genel görüş ve önerilerini içeren bir “yıl sonu çalışması” verilmeli, böylece gelişim düzeyleri, çalışmaların olumlu ve eksik yönleri kayıt altına alınmalıdır.
- Çalışmalar bir araya toplanarak “Yıl Sonu Raporu” oluşturulmalıdır.

Başlarken

Sevgili Öğrenciler,

Birlikte geçireceğimiz bu güzel yılda temel hedefimiz okulumuzdaki öğretmenlerimizi ve sizleri kan bağıışı konusunda bilinçlendirmek ve ilerde “gönüllü, karşılıksız ve düzenli” kan bağıışçısı olmalarını sağlamaktır. Bu bilincin aktarılması amacı ile okulumuzda Kan Bağıışı Kulübü kurulmuştur. Bu kulübün değerli üyeleri olan sizler tüm yıl boyunca bir araya gelip çeşitli etkinlikler düzenleyeceksiniz.

Kulüpte yapılacak faaliyetler bireysel olarak değil takım olarak iş birliği halinde yapılmalıdır.

İsterseniz neler yapabileceğimize birlikte bakalım.

Kan Bağışı Kulübü Sorumlu Öğrencisi

Merhaba arkadaşım.
Benim adım Damlacan.

Kan Bağışı Kulübümüzde bir
eğitim yılı boyunca birlikte
neler yapacağımızı merak
ediyor musun?

EYLÜL

- Kulübümüze katılacak olan arkadaşlarımızla ilk toplantımızı gerçekleştirelim ve birbirimizi tanıyalım.
- Niçin kan bağış kulübüne katıldığımızı birbirimiz ile paylaşalım.
- Ekim ayındaki toplantı tarihimizi belirleyelim.
- Ekim ayında 'kan ve görevlerini' öğreneceğiz. Bu nedenle her birimiz toplantıya yaptığımız iş bölümü çerçevesinde kanın bir bölümünü kulüp arkadaşlarımıza anlatacak şekilde hazırlıklı gelmeliyiz.
- Hazırlığımızı kartonlara yaparsak ve kartonlarımızı okulumuzun çeşitli yerlerinde Ekim ayı boyunca sergilersek kulüp üyesi olmayan arkadaşlarımıza da yardımcı oluruz.

EKİM

- Bu ayki toplantımızda Eylül ayında yaptığımız iş bölümüne uygun olarak 'kan ve görevlerini' tartışacağız.
- Bunun için öncelikle kanın yapısını öğrenerek kulüp arkadaşlarımızla paylaşacağız.
- Hazırladığımız posterleri diğer arkadaşlarımızın da yararlanması için okulumuzun uygun alanlarına asacağız.
- Kalan vaktimizde bulmaca çözmeye ne dersin?
- Bulmacayı çözmek için aşağıdaki ipuçlarına göz atabilirsin.

Kutu Bulmaca İpuçları;

- **Kan:** Yaşamamız için gerekli kırmızı sıvı madde
- **Damar:** Kanımızın vücudumuzda dolaştığı yol
- **Kanama:** Damarlarımız yaralandığında dışarı kan akması
- **Anemi:** Vücudumuzda yeterli kan olmayışı
- **Kahraman:** Kan bağışlayan ve başkalarına yardım eden sağlıklı insanlar
- **Oksijen:** Vücudumuzun nefes almasını sağlayan ve kan tarafından taşınan madde
- **Hemoglobin:** Kanımızda oksijeni taşıyan minicik taşıyıcılar
- **Yaralanma:** Düşme veya kaza geçirme gibi olaylarda vücudumuzun hasar görmesi
- **Trombosit (Kan pulcukları):** Kanımızda pıhtılaşmayı sağlayan tamirci hücreler
- **Enfeksiyon:** Vücudumuza giren mikroplar nedeniyle hasta olmamız
- **Lökosit (akyuvar):** Kanımızda bizi hastalıklardan korumak için mikroplarla savaşan askerler

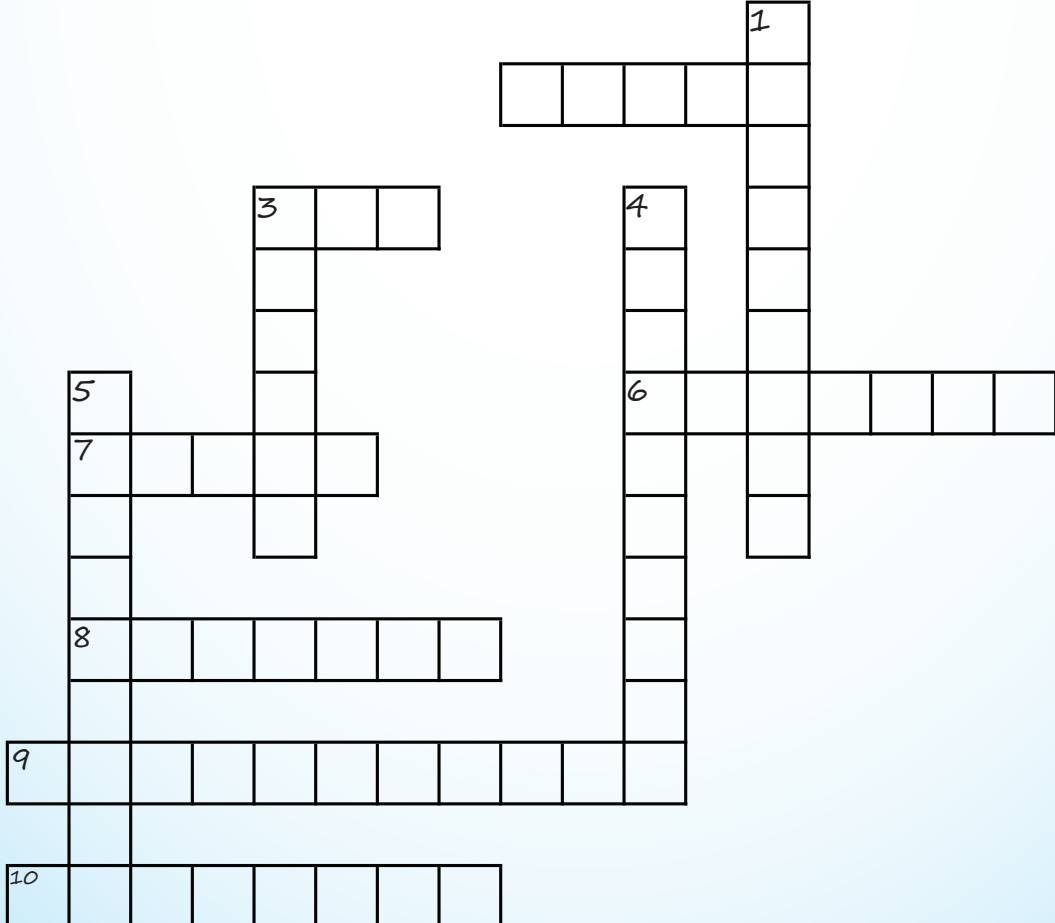
Kutu Bulmaca

Yukarıdan Aşağıya

1. Kanımızda pıhtılaşmayı sağlayan tamirci hücreler
3. Damarlarımız yaralandığında kanın dışarı akması
4. Kanımızda oksijen taşıyan minicik taşıyıcılar
5. Düşme veya kaza geçirme gibi olaylarda vücudumuzun hasar görmesi

Soldan Sağa

2. Kanımızın vücudumuzda dolaştığı yol
3. Yaşamamız için gerekli kırmızı sıvı madde
6. Vücudumuzun nefes almasını sağlayan ve kan tarafından taşınan madde
7. Vücudumuzda yeterli kan olmayışı
8. Kanımızda bizi hastalıklardan korumak için mikroplarla savaşan askerler
9. Vücudumuza giren mikroplar nedeniyle hasta olmamız
10. Kan bağışlayan ve başkalarına yardım eden sağlıklı insanlar

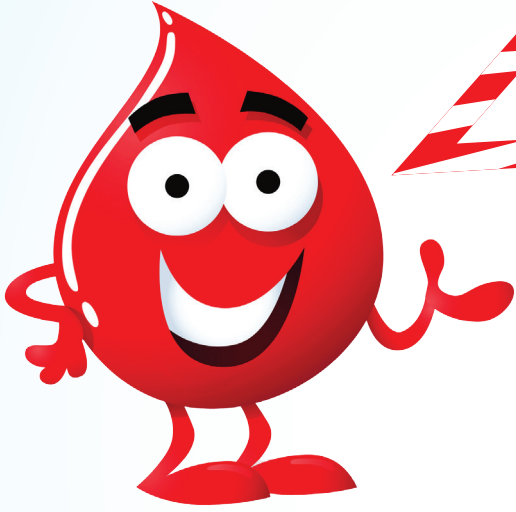
KASIM

- Bu ayki toplantımızda Türk Kızılayının okulumuza yapacağı ziyaretten önce 'Kan Bağıışı Nedir?' konulu bir sunum hazırlayacağız. Böylece biz geleceğın kan bağıışçıları Türk Kızılayının ziyaretine hazır olacağız.
- Konuyla ilgili hazırladığımız posterleri diğerk arkadaşlarımızın da yararlanması için okulumuzun uygun alanlarına asacağız.
- Kalan vaktimizde resim yapmaya ne dersin?
- Bildiğın gibi 29 Ekim - 4 Kasım arası Kızılay Haftası olarak kutlanır. Resminin konusu Türk Kızılayı ve bizim için önemi olsun mu?

ARALIK

Bu ay
etrafımızdaki
kahramanları
bulmaya ne
dersin?

- Her kan bağışçısı bir kahramandır.
- Bu ay ailende veya çevrende kan bağışçısı olan bir kişi ile röportaj yapabilirsin.
- Bu röportajı Kan Bağış Kulübündeki arkadaşlarınla paylaşabilirsin.
- Röportajda aşğıdaki soruları sorabilirsiniz.
- Niçin kan bağış yapıyorsunuz?
- İlk kez kaç yaşınızda kan bağışladınız?
- Toplam kaç kez kan bağışladınız?
- Kan bağışlamak can yakmaz, değil mi?
- İlk kez kan bağışlayacak olanlara ne söylemek istersiniz?

O C A K

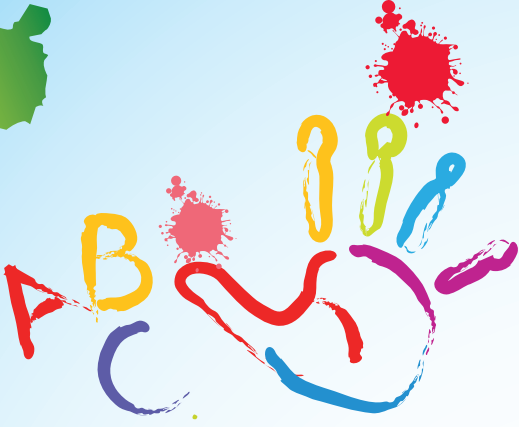
Bu ayı bilmece çözmeye ayırdık.

Hazır mısınız?

Bakalım kim birinci olacak?

Şifre Çözmece

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Yukarıda şifreli bir mesaj var

Şifreyi çözmek için yandaki şifre çözücünden yardım alabilirsin

Bakalım şifreyi kim en hızlı çözüp arkadaşlarına okuyacak? Yarışmaya var mısınız?

a	b	c	ç	d	e	f	g	ğ	h
ı	i	j	k	l	m	n	o	ö	
p	r	s	ş	t	u	ü	v	y	z

Labirent Bulmaca

Kahramanımızın **Kızılay Kan Bağış Merkezini** bulmasına yardım eder misin?

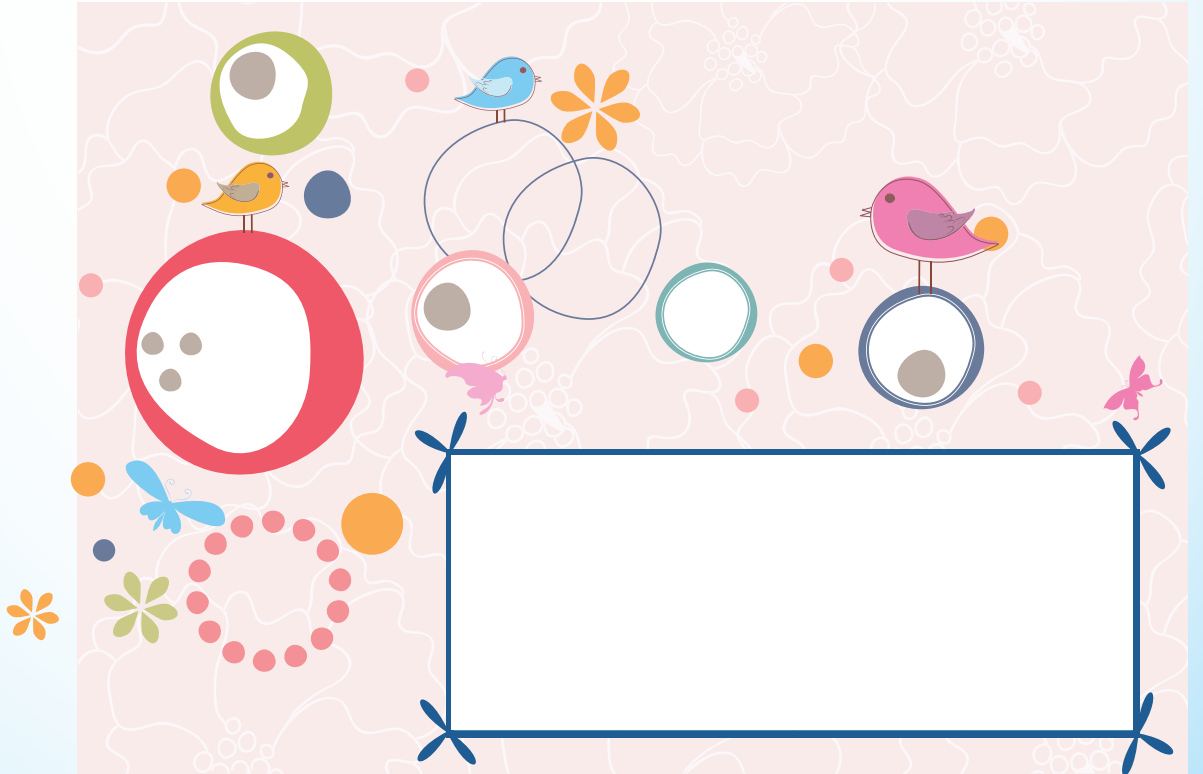

ŞUBAT

- Bu ay okul arkadaşlarımızın kan bağıışı ile ilgili düşüncelerini içeren kulüp panosu oluşturacağız. Bu düşünceleri sizin için hazırladığımız etiketlere yazabilirsiniz. Etiketleri öğretmeniniz sizin için çoğaltabilir.

- Bakalım kim en fazla kişi ile görüşecek ?
- Tabii bu ay da bir bulmacamız var. Bakalım saklı kelimeleri en hızlı kim bulacak?

Saklı Kelimeler

Bulmacaya saklı olan ve kan dolaşımı ile ilgili 8 kelimeyi en hızlı kim bulacak?

A	K	Y	U	V	A	R	T	T
S	R	B	E	S	i	N	D	R
K	O	B	T	P	C	V	O	O
Z	A	H	H	O	R	J	L	M
R	L	L	N	K	D	A	A	B
T	Y	R	P	S	T	E	Ş	O
Y	U	G	U	i	H	V	I	S
J	V	B	N	J	G	R	M	i
K	A	S	M	E	N	B	Y	T
B	R	T	Y	N	A	B	I	Z
D	A	M	A	R	E	Z	L	P

KAHRAMANLIK
KANIMDA VAR

MAR T

Bu ay daha önce kan bağışında bulunmuş bir kişiye kulüp toplantımıza çağıracağız. Böylece bu kahramanları daha yakından tanıma fırsatımız olabilir. Toplantının sonunda bu güzel deneyimi okul arkadaşlarıyla paylaşmak için kısa bir değerlendirme özeti yazmaya ve kulüp panosuna yerleştirmeye ne dersin?

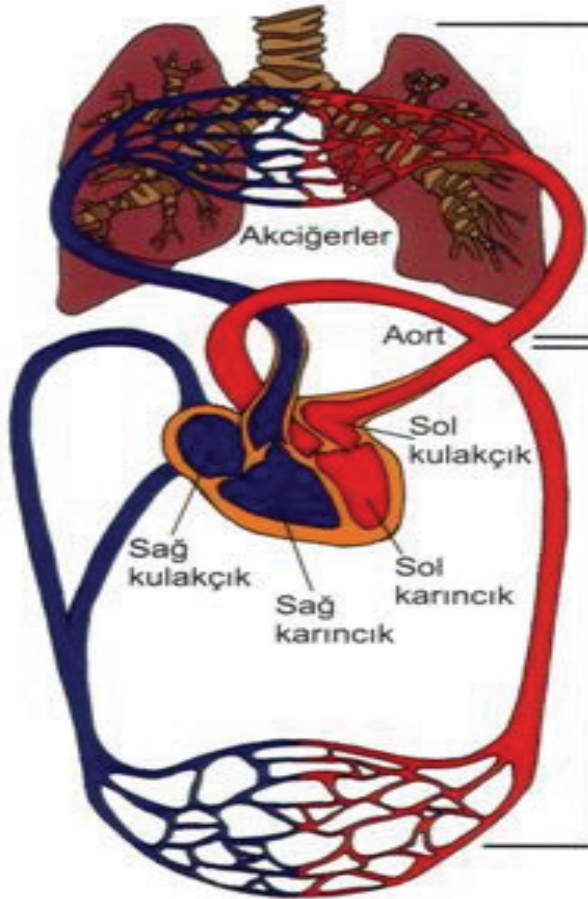

NİSAN

Bu ay bir drama çalışmamız olacak.

Kanın üretimi ve vücudumuzdaki dolaşımını hep birlikte canlandıracağız. Hazırlanırken aşağıdaki resim yardımcı olabilir.

KAN DOLAŞIMI

Küçük dolaşım:

Oksijen bakımından fakir kanın akciğerlere pompalandıktan sonra, akciğerlerde temizlenerek sol kulakçığa dönmesi olayıdır.

Büyük dolaşım:

Oksijen bakımından zengin kanın sol karıncıktan çıkıp, vücutta kirlendikten sonra sağ kulakçığa dönmesi olayıdır.

MAYIS

Bu ay 14 Haziran'da kutlanacak olan 'Dünya Kan Bağışçıları Günü' kutlamalarına hazırlık yapacağız. Bu anlamlı günü niçin 14 Haziranda kutluyoruz biliyor musun?

Bu amaçla Türk Kızılayının web sayfasına (<http://www.kanver.org>) girerek ilgili bölümü inceleyebilirsin. Elde ettiğin bilgileri arkadaşlarınla paylaşmaya ne dersin?

Çözümler

Şifre Çözmece

k a n b i z i m h a y a t

k a y n a ğ ı m ı z d ı r

k a n b a ğ ı ş l a y a n l a r

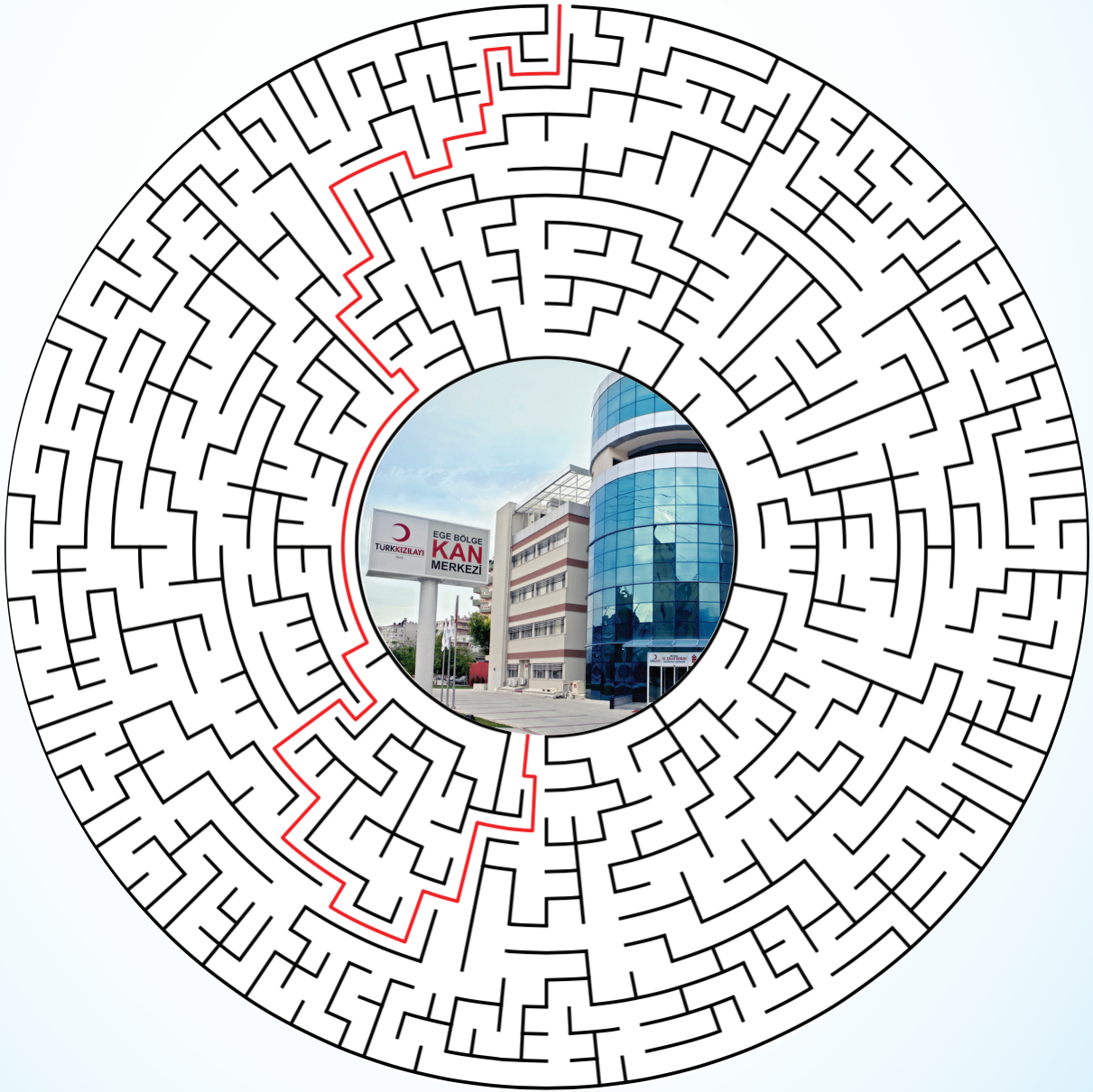

b a ş k a l a r ı n a h a y a t

h e d i y e e d e n

k a h r a m a n l a r d ı r

Labirent Bulmaca

Kare Bulmaca

A	K	Y	U	V	A	R	T	T
S	R	B	E	S	i	N	D	R
K	O	B	T	P	C	V	O	O
Z	A	H	H	O	R	J	L	M
R	L	L	N	K	D	A	A	B
T	Y	R	P	S	T	E	Ş	O
Y	U	G	U	i	H	V	I	S
J	V	B	N	J	G	R	M	i
K	A	S	M	E	N	B	Y	T
B	R	T	Y	N	A	B	I	Z
D	A	M	A	R	E	Z	L	P

Geleceğin Kan Bağışçılarının Kazanımı için Teknik Destek Projesi

www.kanvercanver.org

Millî Eğitim Bakanlığı Beşevler Kampüsü
F Blok Zemin Kat Ankara
Tel: 0312 212 20 67-68 Fax: 0312 212 20 69

Bu yayın Avrupa Birliği'nin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin mali desteğiyle hazırlanmıştır. Yayının içeriği yalnızca WYG Türkiye liderliğindeki Konsorsiyumun sorumluluğunda olup, Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.